

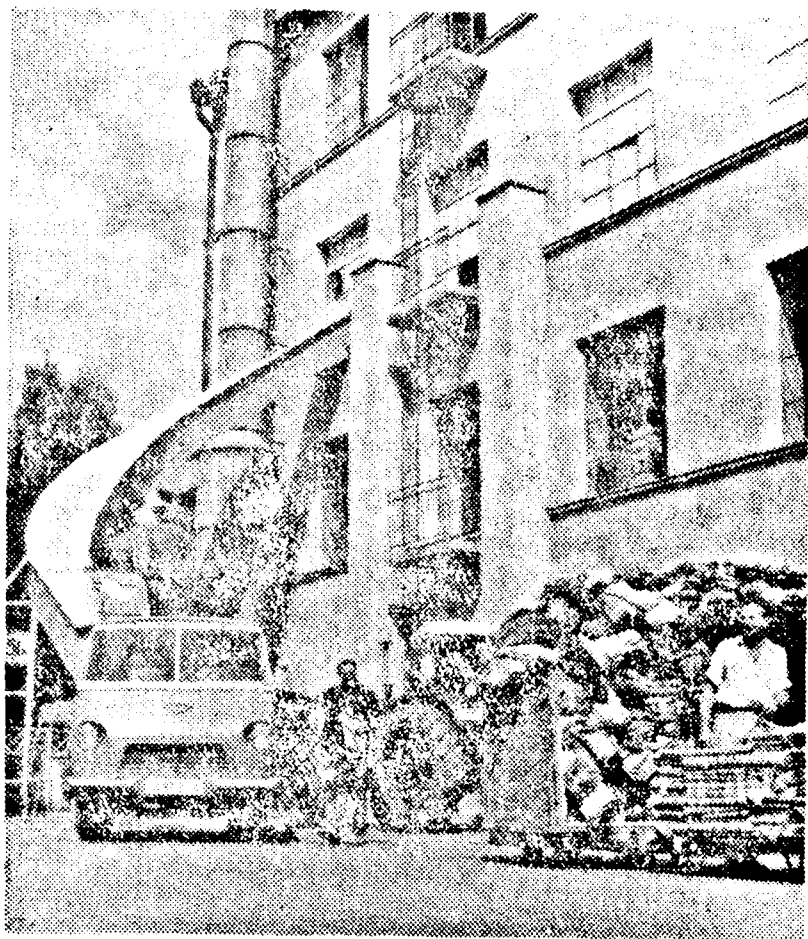
VILÁG PROLETÁRJA! EGYESÜLJETEK!

Az RKPA Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XXII. évfolyam
6678. szám

4 oldal,
25 bani

Szombat,
1966.
szeptember 3

Utra készen egy szállítmány szőttes a Teba gyárban.

Adott szavukhoz híven

Teljesülnek a felajánlások

16.253 darab ébresztőóra

Ennyi órát gyártott terven felül a Victoria gyár szorgalmas kollektívája év elejétől kezdve. Felajánlásaik nagyarányú túlszárnyalását jelenti e szám, mivel ők az elmúlt esztendő végén szavukat adták arra, hogy csupán a munkatermelékenység növelése révén több ezer órát gyártsanak előirányzatot felül. Ha ilyen szemszögből figyeljük eredményeiket, akkor is nagyarányú túllépésről számolhatunk be.

mert csupán a termelékenység növelése révén több, mint 6.000 ébresztőórát állítottak elő terven felül. Annak ellenére, hogy a felesleges feladatok a követelményeknek megfelelően az elmúlt hónap utolsó dekádjában növekedtek a havi tervet, az órágyártók mégis teljesítették azt. Sőt, most, amikor a tervosztály főnöke az eredményeket latolgatja, mintegy 0,7 százalékos túlszárnyalásról tesz említést.

13.000 négyzetméter nyers szőttes

A Teba textilgyárban nagy ütemben bontakozott ki a szocialista verseny az elmúlt hónapban. Elen jár a fonoda (Lebedeu Sándor mérnök művezető) és a befejező részleg (Megheles Iosif mérnök, részlegvezető). De jól dolgoztak a szövők is. Ezt bizonyítja az, hogy az elmúlt hónapban több, mint 13.000 négyzetméter nyers szőtest gyártottak terven felül. Ez azt jelenti, hogy a

befejezetlen termelés volumene biztosítja szeptemberben is a termelés, valamint a szocialista verseny nagyarányú kibontakozását. Készáru és szőtmények tervüket is túlszárnyalták és több, mint 3.000 négyzetméter kész szőtest gyártottak terven felül. Ugyanakkor több ezer kilogramm jóminőségű gyapottal is biztosították az e havi induláshoz.

Több ezer cserealkatrész

A Gépjármű Üzem lelkes kollektívája az elmúlt hónapban — mint egész évben — nagyszerűen teljesített. Nagy arányban, több, mint 5 százalékkal túlszárnyalta mind készáru, mind pedig szőtmény tervüket. Az elmúlt hónapban tervük a szokásos technológiai folyamatok mellett számos traktor és mezőgazdasági gép cserealkatrészének gyártását is előirányozta. E terven túlszárnyalta a következő arányban valóították meg: traktormotor cserealkatrész = 124,4

százalék; mezőgazdasági gép és cserealkatrész = 230 százalék. A traktormotorok javítási tervét nem nagy mértékben szárnyalta, mivel ez a hónap még nem jelentette a javítási időny kezdését. A gépjármű tervén viszont kitűnő eredményeket értek el. Így például terven felül gyártottak 160 darab kismalac tetőt, 500 darab sülmalac tetőt, 6 darab öt tonna kapacitású kalapácsos malmot, 40 darab buldozer felszerelést stb.

Az újjizimándi néptanács tevékenységéből

Bővítették az iskolát

Az Újjizimándon lévő nyolc osztályos általános iskola épülete már nem felelt meg a követelményeknek. Helyszüke miatt eléggé nehezen tudták megoldani a gyermekek iskoláztatását. A helyi néptanács

kezd-ményezésére a község lakossága elhatározta, hogy saját erejéből kibővíti a meglévő iskolaépületet. Így született meg az az elhatározás, hogy az erre az esztendőre szülő önkéntes hozzájárulás pénzalapján jelentős részét négy új tanterem építésére fordítsák. Mi tagadás, eléggé vontatottan haladt az építkezés — de fő az, hogy most, az új tanév megkezdése előtt teljes egészében befejezték az iskola bővítését s készen várják a gyerekeket. A tanulók szülei is főleg Tóth László, Lénárd Mihály, Csákló János, Szász István és mások hazafias munkájával jelentős mértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a több, mint 200.000 lej értékű építkezés ne kerüljön csak mintegy 120.000 lejbe.

Folyamatban van az újjizimándi iskola 2. számú, valamint a zimándi iskola épületének renoválása is. Amint a helyi néptanácsnál megtudtuk, minden feltételt megteremtették az új iskolai és sikeres megnyitáshoz, az oktató-nevelő munka magasabb szintre való emeléséhez.

Lukács Mihály,
a December 30 gyár dolgozója

Az aradi állomás forgalmi osztályán Popescu Emilian és Naidescu Ilie a forgalom szabályozás napi kérdéseit beszélgetik meg.

Ion Gheorghe Maurer elvtárs görögországi látogatása

A hivatalos megbeszélések folytatása

ATHEN. — Gh. Secuie és C. Alexandroaie, az Agerpres különdíjaitól jelentik:

Péntek délelőtt folytatódott a hivatalos megbeszélések Ion Gheorghe Maurer, Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának elnöke és Sztefanosz Sztefanopu-

losz, a görög királyság miniszterelnöke között. A megbeszélésen román részről részt vett Corneliu Mănescu külügyminiszter, Mircea Bălanescu, Románia athéni nagykövete, Alexandru Balaci, a Művelődés- és Művészeti Állami Bizottság al-

elnöke, görög részről pedig J. Tumbasz, Görögország külügyminisztere, T. Rentisz külügyminiszter-helyettes, A. Argyropulosz, Görögország bukaresti nagykövete. Jelen voltak a két küldöttség tanácsosai és szakértői. A megbeszélések szívélyes, őszinte légkörben folytak le.

Magas kitüntetések adományozása

ATHEN. — Gh. Secuie és C. Alexandroaie, az Agerpres különdíjaitól közlik:

Öfelsége Konsztantin görög király az I. György szalagrenddel tüntette ki Ion Gheorghe Maurert, Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának elnökét. Ugyanezt a kitüntetést adományozta Corneliu Mănescu külügyminiszternek. A Phoenix szalagrend I. fokozatával tüntették ki Alexandru Balaci-t, a Művelődés- és Művészeti Állami Bizottság alelnökét.

Görög érdemrendeket és érmekeket a román kormányküldöttségét görögországi látogatásán elismerő hivatalos személyek is.

Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa a 23. Augusztus-éremmel I. fokozatú adományozta Sztefanosz Sztefanopulosznak, Görögország Minisztertanácsának elnökének. D. Papaspyrúnak, a parlament elnökének, C. Mitsotakis koordinációs miniszternek, J. Tumbasz külügyminiszternek, Edm-

rend I. fokozatúval tüntették ki G. Athanaszadisz Novaszt, a Minisztertanács alelnökét, E. Kotrisz kereskedelmi minisztert, I. Yamasz közlekedési minisztert, I. Mavridoglu kereskedelmi tengerészeti minisztert, T. Rentisz külügyminiszter-helyettesét, A. Argyropuloszt, Görögország bukaresti nagykövete.

Ugyanakkor Románia Szocialista Köztársaság különböző érdemrendjeit adományozták a görög politikai élet más képviselőinek is.

Látogatás az Akropoliszon

Ion Gheorghe Maurer román miniszterelnök és kormányküldöttség tagjai péntek délután ellátogattak az Akropoliszra és megtekintették az ottani múzeumot. A gépkocsisor áthalad Athén központján, a hatalmas olimpiai stadion előtt, majd befordul az ókori Athén civilizációja aranykorának legmagasabb tanúsága felé vezető széles közszerpentinre. A román vendégek végig mennek a nagyszerű fehér márvány oszlopsoron, az úgynevezett „szent uton”.

Az Akropoliszról gyönyörű kilátás nyílik a Parthenonra. A román küldöttség hosszasan elidőzik az emberi civilizáció e nagyszerű jelképe előtt, amely 25 évszázad távlatából hozta el a jelenkornak a nagy Pheidiasz művészetének üzenetét. Az Akropoliszról, amelyet a hős athéni nép egykor várként használt az idegen betolakodók ellen vívott harcban, szabadsága vé-

delmében, kitárlukozik a vendégek előtt a görög főváros pompás látványa. A korszerű házsoportoktól szegélyezett széles sugárutak, az új lakónegyedek, az utcák élénk forgataga korszerű világváros képét nyújtja. A román miniszterelnök megjegyzi, hogy gyönyörű a görög főváros fekvése, majd érdeklik a város jelenlegi fejlődéséről.

Az Akropolisz lábánál a román vendégek megállnak az évezredek Herodosz Attikusz színház előtt, amelynek színpadán ma is, évszázadok múltján jötték Szófolosz, Aiszkhulosz és Euripidész tragédiáit. A mai Athén fesztiváljairól szólva a vendéglátók elmondják, hogy

(Folytatás a negyedik oldalon)

Chivu Stoica elvtárs fogadta Abdel Mohsen Abul Nurt

Chivu Stoica, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke péntek délután fogadta Abdel Mohsen Abul Nurt, az EAK földművelésügyi és öntözési kérdésekkel foglalkozó helyettes miniszterelnökét, aki a román kormány meghívására hivatalos látogatást tesz országunkban.

A szívélyes légkörben lefolyt be-

szelgetésen részt vett Petre Blajovic, a Minisztertanács alelnöke, Gheorghe Cioară, külkereskedelmi miniszter, Grigore Geamănu, az Államtanács titkára, Vasile Gliga, helyettes külügyminiszter.

A vendég kíséretében volt Mohamed Fahmy Hamad, az Egyiptomi Arab Köztársaság bukaresti nagykövete.

Fogadás a Vietnámi DK bukaresti nagykövetségén

A Vietnámi Demokratikus Köztársaság kiküldetésének 21. évfordulója alkalmából Hoang Tu, a Vietnámi DK bukaresti nagykövete péntek este fogadást adott a nagykövetség termeiben.

Részt vettek a következő elvtársak: Alexandru Birlădeanu, Konsztantin Drăgan, Virgil Trofin, az RKP KB, az Államtanács és a kormány több tagja, központi intéz-

mények és tömegszervezetek vezetői, tudományos és kulturális személyiségek, tábornokok és tisztek, újságírók.

Ott voltak Románia Szocialista Köztársaságban akkreditált diplomáciai képviselők vezetői és a diplomáciai testület más tagjai.

A fogadás meleg, baráti légkörben folyt le.

(Agerpres)

FALVAINKBÓL JELENTIK

A szántás nem tűr halasztást

Az állami gazdaságok aradi trösztjéhez tartozó egységekben különösen azokban, amelyekben kötelezően elvégzendő a szántást az előirányzott területnek csupán 50 százalékán végeztek el. Nem sokkal keveset több a helyzet az ötvenesi állami gazdaságban sem, amelyben az elvégzett terület csak 64 százalékkal felelt meg a szántási tervnek. A jövő évi magas terméshozam biztosításáért az állami gazdaságokban a szántás alkalmával több ezer tonna szuperfoszfátot és ammóniumtrinitrátot forgattak a talajba. A vintgái, pécskai, orcsifalvi, horiai és más állami gazdaságokban már nemcsak teljesítették, hanem túlszárnyalták a szántásra előirányzott tervfeladataikat.

Sajnos, vannak állami gazdaságok, amelyekben a vezetőség, a szakemberek nem fordítottak kellő

figyelmet a munka és különösen a szántás megszervezésére. Így például a németzentpéteri állami gazdaságban augusztus 31-ig a szántást az előirányzott területnek csupán 50 százalékán végeztek el. Nem sokkal keveset több a helyzet az ötvenesi állami gazdaságban sem, amelyben az elvégzett terület csak 64 százalékkal felelt meg a szántási tervnek. A jövő évi magas terméshozam biztosításáért az állami gazdaságokban a szántás alkalmával több ezer tonna szuperfoszfátot és ammóniumtrinitrátot forgattak a talajba. A vintgái, pécskai, orcsifalvi, horiai és más állami gazdaságokban már nemcsak teljesítették, hanem túlszárnyalták a szántásra előirányzott tervfeladataikat.

Sajnos, vannak állami gazdaságok, amelyekben a vezetőség, a szakemberek nem fordítottak kellő

Mire várnak a monostoriak?

Rajonunk mezőgazdasági termelőszövetkezteiben, a többi őszi munkát mellőlt megkülönböztetett figyelmet fordítottak a vetőmag kondicionálására is. Ezideig a szükséges vetőmag mennyiség 73 százalékát kezelték és készítették elő a vetésre. Általában tapasztalható, hogy a vetőmagvak minősége jó. Mindenki számára ismeretes azonban, hogy biológiai sajátosságait és csíráképességét csak úgy tudja megőrizni, ha idejében, jól kezeli és megfelelő helyiségekben tárolja. Ezt a feltételt csaknem valamennyi

nyi egységben teljesítették. Teljesen érthetően viszont a monostori mezőgazdasági termelőszövetkezet szakembereinek és a vezetőtanács tagjainak ezirányban tanúsított magatartása. A mai napig ugyanis még nem kezdték meg a vetőmag kondicionálását. Önkéntlenül is felvetődik a kérdés, meddig várnak még a monostoriak? Erre nemcsak papíron érkezett választ várunk, hanem azt is, hogy a legközelebbi időn belül arról értesítenek benünket: elvégezték-e a vetőmag kondicionálását.

JÓL DOLGOZNAK karbantartóink

Nálunk, a December 30 gyár befejező részlegén minden dolgozó a tervfeladatok túlszárnyalására és a minőség javítására törekszik. E harcban nagy segítséget nyújtanak a karbantartók is, akiknek serény munkájától függ valamennyiünk tevékenysége. Mert csakis kifogástalanul működő, idejében javított gépek segítségével teljesíthetjük tervünk előírásait.

A befejező részlegen tevékenkedő karbantartók munkáját Asztalos József kommunista irányítja. Tapasztalt szakember, s mint ahogy mondani szokás, szinte kisujjában van a szakma és a gépek ismerete.

Nemcsak saját munkájával szemben igényes, hanem minden karbantartót jó munkára ösztönöz. Szükséges ez, hiszen nekik kell elvégezniük több, mint 210 nagyteljesítményű gép és berendezés naponta történő olajozását, tisztítását, karbantartását, a közepes és főjavításokat stb. Minden alkalommal kifogástalanul végzik munkájukat. Szükséges ez, hiszen egy-egy gép kulcsfontosságú a termelésnek.

le, Csipai József, Ranghet Ferenc, Kiss István csoportvezetők, Kovács Gyula, Ranghet Imre, Feier Ioan, Oală Aurel, Sorca Gheorghe, Ponta Petru, Berta György lakatosok és mások. De dicsekedni kell szőlőnk Mos Petru és Toskov Ferenc váltás-lakatosokról is.

Ez a szorgalmas kollektíva a karbantartáson kívül az új gépek felszerelését is elvégezte. Ők szerelték fel például az öt új csukott, modern hazai gyártmányú zsiger-festőgépet, a szárítógépeket és más berendezéseket. Nemrég, amikor a befejező részleg átszervezésére került sor, a gépek újszerű csoportosítását is ők végezték el.

Ennyi eredmény után mindenki azt hinné, hogy a karbantartók hálóján mindig kifogástalanul halad a munka. Az öröszükről ez így igaz, más részről azonban hiányosságok mutatkoznak. S ez főleg az anyagbeszerzésre vonatkozik, mivel a karbantartók nem mindig kapják meg idejében a szükséges segédesszközöket és cserealkatrészeket, melyek a javításokhoz szükségesek. Ha most például megnezzük anyagraktárakat, meggyőződhetünk arról, hogy jelenleg is hiányoznak egyes hálós tömítőanyagok, amelyek a szűrő hengerekhez szükségesek, különböző profilu hengerelt konsztrukciós acélok, huzott és öntött bronzrudak, különböző gőz- és vízszelvények, csapok, gumicsövek és még sok más olyan eszköz és anyag, melyek nem találhatók meg a rak-

Minden-Onnan Nézőről - arról

Nincs kizárva: Néhány év múlva sportoláskor mutatjuk be Nicusort.

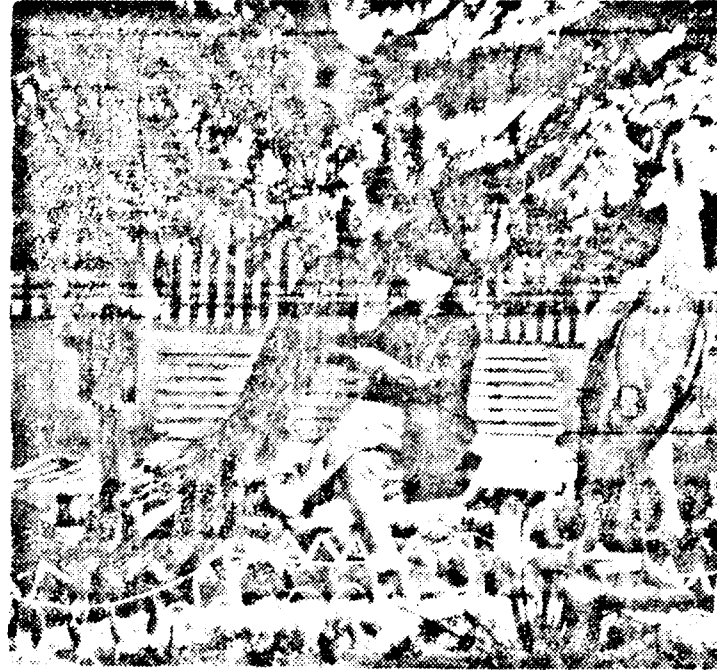
Tudomány az ember szolgálatában

A szakemberek soraiban élénk érdeklődést váltottak ki azok a kutatások, amelyeket az Akadémia kolozsvári biológiai kutató központjánál Dr. Lazányi Endre professzor végez a molekuláris örökletan terén. Eddig 15 országból 65 biológiai intézet kért felvilágosításokat a szulfamidoknak a kromoszómákra gyakorolt hatásával kapcsolatos új felfedezéseiről. A kolozsvári biológus elsőként állapította meg, hogy a szulfamidok kiküszöbölnek egyes kromoszómákat a kromoszoma-szerkezetből azzal, hogy a sejtek osztódása folyamán csökkentik mozgásukat. A jelenség felfedezése rendkívül jelentősége van, mivel magyarázatot ad a szulfamidoknak a növények és állatok, valamint az emberre gyakorolt egyébként káros hatásaira. Ugyanakkor lehetővé teszi minden szervezetenél olyan egyedek kialakítását, amelyeknek csökkentett számú kromoszómájuk van.

Dr. Lazányi Endre professzor kimutatta, hogy egy szulfamid fajtának, mégpedig a szulfoguanidinnek sajátos hatása van az elszakadt kromoszoma-végek egyesülésének folyamatában besugárzás után. A szulfoguanidin sugárérzékenysége ismerete újabb védőeszközöt bocsát a klinikai rádióterápia rendelkezésére az emberek egészségének megvédésére.

A Chlorella és a Scenedesmus két alga, amely a kolozsvári laboratóriumokban számos új, hasznos anyagban gazdag és nagytermelékenységű vonalat adott. Az akadémia helyi biológiai kutató központjában az algák, mint kultúránövényeket és mint a levegő tisztítására és oxigén ellátására szolgáló biokémiai tényezőket tanulmányozzák. Ezek a kutatások beilleszkednek a világ tudósainak azon törekvéseibe, hogy zárt biológiai láncolat hozzanak létre az űrhajósok életének fenntartására a leendő bolygóközi utazásokon.

Péterfi István akadémikus a megfigyeléseiből szerzett adatokat Algologia című nagyszabású munkájában tette közzé. Az ismert kolozsvári tudós népszerűsítő brosrú: adott nyomdában a Meridiane Könyvkiadónak. A brosrú címe: Az algák, biológiájuk és hasznosságuk. Ugyanakkor egy dokumentumfilm forgatókönyvét is elkészítette az Alexandru Sahia filmstúdió számára.

A Temesvárház tartozó Kisoda faluban élő 80 éves Ilie Milosnak gazdag állat- és madárgyűjteménye van. Több, mint 30 éve valóságos múzeumot gyűjtött össze és mestersen elszájtotta a kitémés művészetét. Gyűjteményét gyakran meglátogatják a szomszédos falvak iskolásai és tanerei.

Gyalogos „űrhajós”

A szovjet televízió nézők a napokban láthatták és meghallgathatták Alekszej Polikarpovot, a 67 éves „űrhajós”-utast, aki 40 000 kilométert tett meg gyalog a Szovjetunióban. Polikarpov 1939 szeptemberében elszájtotta a nagy állomásokon pedig feljegyzéseket készített. Összesen 7000 ilyen feljegyzése van. Polikarpov 130 nagyúrasón és sok ezer más helységeken haladt át, meglátogatta számos történelmi és építkezési nevezetességet, számos beszélgetést folytatott a helyszíni lakosokkal. A gyaloglást nem szakította meg sem mínusz 50 fokos hidegben, sem pedig 40 fokos melegben. Polikarpov most könyvet ír utálményeiről. Elmondotta még, hogy a határozat gyaloglás alatt sok hasam volt beteg és soha sem érzett fáradtságot. Megvan győződve arról, hogy az egészség megőrzésének legjobb módja a hosszas gyaloglás.

A HOLD FELE

Valentyin Alekszejev, a TASZSZ tudományos megfigyelője közli: A Luna-11 szovjet megfigyelő állomás holdkörüli pályára történő elhelyezését elrett siker ismételt az bizonyítja, hogy a világűr meghódításának történetében egyetlen esztendő is rendkívül jelentős eredmények időszerűvé válnak. A Hold ostromának útjára lépett. Még hét hónap sem telt el azóta, hogy február 3-án a Luna-9 első ízben simán leszállt a Holdra és képeket továbbított a Hold felszínéről. Időközben a szovjet tudósok még egy bonyolult programot valósítottak meg: április 3-án a Luna-10 a Hold első mesterséges holdja lett.

A Hold ostromának ezeket a szakasait sikeresen megtették az amerikai kutatók is. E téren valószínűleg elvileg új szakasz kezdődik abban a pillanatban, amikor ember lép a Hold felszínére. Nem nehéz elképzelni, milyen bonyolult műszaki problémákat kell megoldani, mielőtt megkezdődne az irányított holdrepülés. Mészáros Keldis, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnöke úgy véli, hogy a problémák közül különösen kettő rendkívül bonyolult: a sima leszállás a Holdra és az ember visszatérése a Földre. E feladatok közül még csak az egyik oldódott meg.

Valerij Bikovszkij szovjet űrhajós a Repülés és Űrhajózás folyóiratban taglalt háromféle repülési módot a Földről a Holdra és onnan vissza: 1) az űrhajót közvetlenül a Földről helyezhetik el a holdkörüli pályára, 2) az űrhajó földközeli pályáról repülhet a Holdra, 3) az űrhajót először föld-

körüli pályára helyezhetnék, majd ezután irányítanák holdkörüli pályára, ahonnan az űrhajósok leszállnának a Holdra. Bármely módot is választanak ezek közül, a holdrepülés továbbra is rendkívül bonyolult műszaki kérdés marad.

A kutatók előtt azonban nemcsak műszaki nehézségek tornosulnak. Pontos adatokra van szükség a Hold és a környező űr természetéről is. Két szovjet űrállomás kimagasló eredményeket ért el e tekintetben: a Luna-10, amely 6 millió kilométert tett meg holdkörüli pályáján és új adatokat szolgáltatott a különböző sugárzásokról, a plazma tulajdonságairól a holdkörüli térségben, a mikrometeoritok sűrűségéről, a mágneses mezőről és a gravitáció-ról.

A szovjet tudományos szakemberek nem egyszerűen hangszólítottak, hogy a legszigorúbban felül kell vizsgálni az űrhajó összes rendszerét és minden feltételt, mielőtt megkezdődne az űrhajós induljon egy ilyen utazásra.

Minden bizonnyal senki sem mondhatja meg pontosan, mikor kerül sor erre az utazásra. De ki gondolta volna 1957 végén, amikor ősi esteken az emberek egy laasan mozgó fénypontot — az első mesterséges holdat — figyelték, hogy alig három és fél évvel később ismertté válik Jurij Gagarin neve? Ki tudná megmondani most, mennyi idő telik el egy mesterséges űrrepülő holdkörüli pályára történő elhelyezésétől az ember holdrepüléséig?

Bármikor is következik ez be, a szovjet tudósok 11. lépése a Hold felé, emlékeztető utjelző marad.

Érdekes dokumentumok

A marosvásárhelyi állami levéltárban nemrég több mint 100 érdekes dokumentumot fedeztek fel a Horia, Cloșca és Crisan féle lázadás időszakának erdélyi eseményeivel kapcsolatban. A dokumentumok legnagyobb része azt bizonyítja, hogy a lázadás sokkal nagyobb területet ölelt fel, mint ahogyan eddig tudtuk, és hogy a lázadásban részt vettek lakosok tanulatlanok, akik tartalmazzák. E falvak lakosai Moldovából érkeztek segy-
Különösen érdekesek azok a bírósági iratok, amelyek a belbört, várhegyi, dírtör, gergelyfalvi stb. lakosok tanulatlanok, akik tartalmazzák. E falvak lakosai Moldovából érkeztek segy-

A görögényi dendrológiai park díszjei közé tartoznak a pávák.

Veszélyes-e a sugárzás az űrrepülő szervezetére

A szovjet tudósok véleménye szerint az űrrepülő szervezetére nem a sugárzás, hanem a súlytalanság állapota és a rezgés a legveszélyesebb. Ezt bormuslicán mutatták ki. A bormuslica igen célszerű ilyen kísérletekre, mert 10-12 nap alatt űrviszonyok között is szaporodik. A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának sugárzási biofizikai laboratóriuma, amelyet Nyikolaj Dubinyin, a neves genetikus vezet, a kozmikus körülményekhez hasonló viszonyokat alakított ki, de azzal a különbséggel, hogy a káros tényezők nem egyszerre, hanem külön-külön és egymás után hatottak. A súlytalanság állapotában és a rezgés hatására a bormuslica kromoszómáiban genetikai módosulások következtek be. E módosulások két nemzedéken át jelentkeztek. Dubinyin professzor véleménye szerint azonban a súlytalanság alapja és a rezgés bizonyos mértékben védi a szervezetet a sugárzás utóhatásaival szemben.

Gereblye-vásár Gainán

„Zseberőmű”

Benzinmotoros áramfejlesztő (aggregátor) hordozható változatát hozta forgalomba a japán Honda motorgyár. A 17,8 kg súlyú készülékbe négyütemű, egyhengeres benzinmotort építettek. A motort ventilátor hűti. A hangtompítóval felszerelt 55,4 cm-es motor percenként 3000 fordulatot tesz meg a fogyasztás 0,4 liter. A benzinmotorral hajtott generátor teljesítménye 250 watt (de ez a fordulat szám növelésével 400 wattig fokozható). A termelt áram 50 periódusú váltakozóáram, feszültsége 220 volt — tehát ugyanolyan, mint a háálózati áram. A készülék egyszerűen átkapcsolható egyenáramú üzemi is. Az áram feszültsége ekkor 13 volt, s a generátor 70, illetőleg 100 wattal terhelhető.

A készülékkel egybeépített üzemanyagtartály 2 liter ürtartalmu, tehát újratöltés nélkül mintegy 5 óráig működhet. Az indító- és a kapcsolószerkezet egyszerű.

A Honda E-300 típusú hordozható aggregátort a kirándulók sátorvilágításra használják, továbbá lemeztájszó, magnetofon, rádió, kávéfőző stb. működtetésére használható, és általában mindenütt jó szolgálatot tesz, ahol elektromos készülékeket használnak és akkumulátorok töltéséhez hálózati áram nem áll rendelkezésre.

„J. Y. Cousteau tengeralatti világa”

Jacques-Yves Cousteau, az ismert francia óceánográfus New Yorkban közölte, hogy az American Broadcasting Company televíziós társasággal kötötté öt évig tartó újabb tengeralatti kutatásorozatra kezd. Ennek során 12 színesfilmet készít, melynek mindegyike „Jacques-Yves Cousteau tengeralatti világa” általános címet fogja viselni. A kutatómunkát 1967 januárjában kezd meg a Vörös-tengeren, az Indiai-óceánon, az Atlanti-óceánon és a Karib-tengeren fogja folytatni. Cousteau ezután első ízben két egyezményes sugárhajtású buvárgömböt használ, amelyekkel 600 méter mélységbe tud leszállni. Ezek tányéralakúak lesznek, amelyekből az óceánográfusok telefonon érintkezhetnek. A buvárgömböket hidraulikus karokkal, rendkívül erős fényforrásokkal és különleges vizualizációs felvételkészítéssel alkalmas kamerákkal szerelik fel.

Cousteau parancsnok expedíciójának lesz egy háromszemélyes Deepstar tengeralattjárója. Amely 1200 méter mélységbe szállhat le, egy kétszemélyes, rendkívül gyorsjárata buvárgömbje, különböző tengeralatti „robogója” és más felszerelése is. „A Cousteau-Televízió” nevű expedícióját a Calypso óceánográfiai hajón lesz a főhadiszállása. A francia buvárok azt a feladatot tűzték maguk elé, hogy minél több adatot szerezzenek a cápiak életéről, tanulmányozzák, miként lehet védekezni ellenük. Elszállított kincsek után kutatnak és megkeresik az első világháború idején egy német tengeralattjáró által elsüllyesztett Lusitania brit óceánjáró roncsait az Atlanti-óceánon.

Sakkiskola

Az észak-nyugati városban csütörtökön kezdte el oktatni intézményét nyílt meg — a Paul Keres sakkiskola. Az iskolának több, mint 200 tanulója van, a legfiatalabb közülük 9 éves. A legtehetségesebbekkel maga Keres nagymester foglalkozik majd.

A tanárok négy évig oktatják a tanulókat a sakkjáték titkaira, előadásokat tartanak a sakk történetéről és elméletéről, valamint a leg-híresebb mesterek játékáról. Az iskolai program hetenként 2-3 előadást, valamint versenyeket irányoz elő az ifjú sakkozók között.

A sportoló Macedonski

A Román NK Akadémiájának könyvtárában őrzött dokumentumok egyike hiderül, hogy a költő Alexandru Macedonski személyesen szerette a sportot, különösen a kerékpározást. 1894-ben, amikor az a kétkerekű jármű még feltűnést keltett a járókelők között, Macedonski egyik költő- és kerékpározó társa, Constantin Cantili társaságában kerékpáron kirándult tett Bukarestből Brassóba és vissza. Az ut három napot vett igénybe, ami akkoriban rekordszámú volt. Macedonskit a román kerékpáros sport utódjainak tekintik.

Cseppek a nagyvilágból

Rugalmas kilométerkő

Ausztriában műanyagból készítették rugalmas kilométerköveket, amelyek a gépkocsikkal való legkisebb érintkezésnél oldalra hajlanak, majd visszazugognak eredeti helyükbe és ilyen módon megkímélik a gondatlan gépkocsivezetőt az összeütközés kellemetlen következményeitől.

Inzulinkezelés — injekció nélkül

K. Kelkar német professzor érdekes módszert fedezett fel, melynek segítségével le lehet mondani az inzulin injekcióiról a cukorbeteg kezelésénél. Egy tojássárgájával készített inzulin emulzió — amelyet a beteg saját maga állíthat elő — folyadék formájában elfogyaszta, ugyanolyan hatással bír, mint az injekció.

Kerüljön beljebb

Kolozsvár... Hoja-park. Tölgyerdő kapaszokdik a hegyoldalon. Jobboldalt közvetlenül az országút mellett kis emberi település. Gémes és kerekcs kutak, kukoricakasok, malom, apró faházak... A templomtorony olyan, mint egy felkiáltójel. Mintegy 75 hektáron mutatja meg változó arculatát az idő. Bizár formákban olvadnak össze és perzsenek szemünk előtt az évszázadok, felidézve az erdélyi falu képét.

— Jónapot kívánok — válaszolok én is.
— Kerüljön beljebb — invitál a gazda.

A ház, amelynek ajtaja megnyílik előttem, 1795-ben épült és a Gutin alján fekvő Bárdfalváról hozták ide. A gazda: Gheorghe Dăncus, az Erdélyi Néprajzi Múzeum igazgatója. Ő hívogat, hogy tekintsem meg a házát. Az udvar Dragoș és Bogdan lezámazottjai, a juhásztorok és capinók háztájához szokásos módon van berendezve. Semmi sem hiányzik. Legfeljebb Pintea „patkója”, amelyet a máramarosiak a legendából vettek elő és monumentális faharagásos kapujukra erősítettek, hogy szereztesse hozzon. A ház mellett áll a kolozsna, a kerekcs műhely, a fű-

Hajlékony kaucsuk

A Lengyel NK vegyipari üzemében megkezdtek a hajlékony kaucsuk gyártását. Ez előnyösebb tulajdonságokkal rendelkezik, mint a kemény kaucsuk és a hasonló terméket is felülmúlja. Különösen a gépkocsi külső gumik gyártásában lehet majd ezt az új anyagot előnyösen felhasználni, mivel technikai mutatói jóval felülmúlják a közönséges kaucsukét.

Távírányított felvonó

Japánban a televíziót a felhőkábelokban közlekedő liftek működésének ellenőrzésénél is bevezették. A készülék kezelője irodában ülve egyetlen pillantással értesülhet az összes emeleten fennálló helyzetéről és módjában áll a legszufoltabb helyekre irányítani a lifteit.

A szárazság ellen

Ausztráliai szakértők szerves vegyületet szintetizáltak, amely a növények leveleire permetezve csökkenti azok párolgásának fokát. Ez a módszer — ha beválik — lehetővé tenné bizonyos növényeknek száraz éghajlatú vidékeken való termesztését.

A Jupiter holdjainak légköre

Szovjet csillagászok spektrogrammok révén arra a következtetésre jutottak, hogy a Jupiter bolygó három holdján nem állandó légkör létezik. A kutatók figyelmét különleges abszorpciós vonalak keltették fel, amelyek a légkör létezésére utalnak. Ilyen vonalak például nem találhatók a Nap légkörében. Abból a tényből, hogy ezek az abszorpciós vonalak periódikusan megjelennek majd eltűnnek, a tudósok azt a következtetést vonták le, hogy a holdak légkörének időszakos jellege van.

Bármennyire meggyőzőek lennének is a bizonyítékok, bármennyire plasztikus is a filmkép, a valóság tárgyak egyedülálló élményt jelentenek a mai és a későbbi látogatóknak.

A valóság nagy szemléltető erejével magyarázható egyébként az, hogy a világon utjabban annyira elterjedtek és kifejlődtek a szabadidő múzeumok. Országunk ezen a téren is az elsők között van. Nem véletlen, hogy Romániait jelölték ki egy nemzetközi etnográfus-találkozó színhelyül. A szabadidő néprajzi múzeum tárgykörű szimpózium keretében. Hódolat ez Romulus Vuianak, aki Nicolae Iorga szavai szerint „mártírként küzdött” a román néprajzi muzeológia alapjainak lefektetéséért.

Előzetegtem a Hoja erdő alján meghúzódó falucsát gémeskútjával, kukoricakasával, malmával s fülemben cseng Gheorghe Dăncus meleg tónusú invitáló hangja. Rövidesen ugyanígy fogja betessékelni a falucsába a külföldi látogatókat is. S szilárd meggyőződésem, hogy így is el lesznek bűvölve a látogatók.

Ludovic Roman az Agerpres Kolozs tartományi tudósija

